

DÉLMAGYARORSZÁG

SZEGED. Szerkesztőség: Somogyi ucca 22. I. em. Telefon: 13-33. - Kiadóhivatal, Képcsőnkönyvtár és jegyiroda: Aradi ucca 8. Telefon: 306. - Nyomda: Lőw Lipót ucca 19. Telefon: 16-34. Távirat és levélcím: Délmagyarország Szeged.

Szerda, 1929 december 11

Ara 16 fillér

V. évfolyam, 274. szám

ELŐFIZETÉS: Havonta helyben 3-20 vidéken és Budapesten 3-60, külföldön 6-40 pengő. - Egyes szám ára hétköznap 16, vasár- és ünnepnap 24 fill. Hirdetések felvétele tarifa szerint. Megjelentek a népfő kivételével naponta reggel

Német nyelv a szegedi népiskolákban

Olvassuk: mozgalom indult meg Szegeden annak érdekében, hogy a szegedi elemi iskolákban a német nyelv kötelező tanítását bevezessék.

Bennünket nem érhet azért szemrehányás, hogy a nyugati államokhoz való közeledést s a nyugati kultúrához való kapcsolódást nem sürgetjük elégszer, vagy elég hangos szóval. Sem politikában, sem művészetben, sem a tudományosság bármely terén soha nem tartozunk a *tudáni titánkodók* csoportjába, akik *hajrás önteltséggel* hirdették, hogy a magyarságnak nincs szüksége Európára, hogy Európa kulturája és civilizációja nélkül életképes lehet s gyümölcsöket termelhet a magyar kultúra. Voltak idők, nem is régen, amikor türelmetlen és fékezhetetlen indulat tájtékozott föl minden ellen, ami nem magyar. Mi akkor is azt hirdettük, ez a maroknyi nép s ennek a maroknyi népnek csallagokig felnőtt kultúrája nem élhet vadhusként Európa testében s a magyarság a szellemtestvériségben s a tudományrokonságban keresheti legfőbb és legbiztosabb támasztékait Európának kelet felé tekintő hídfőjén, hová végzete parancsolta és sorsa állította.

S bár azt hirdettük s azt hirdettük mindig, hogy a magyarság nem tud elég hidat, elég utat s elég összekötő vasuti sineket építeni nyugat felé s nyugat kulturája felé, mégis kicsit groteszkül hat az az elhatározás, mely mozgalmat sürget a szegedi elemi iskolák német nyelv oktatása mellett. Az olasz nyelv tanítása kötelező a szegedi középiskolákban, a német nyelv tanítása kötelező lenne az elemi iskolákban, — ki állíthatná komoly meggyőződéssel azt, hogy átfutott és végiggondolt kulturpolitika nyilatkozik meg e kötelező nyelvoktatásban?

A szegedi elemi iskolai oktatás mai rendszerét mi is reformra szorulóknak tartjuk. Am azt gondoljuk, hogy a csengelei, vagy az átsóthalmi kis magyaroknak nem a német szóra fogás szolgálna komoly érdeküket, hanem azoknak az ismereteknek elsajátítása, amelyek segítségével foglalkozásuknak, kenyérkeresetüknek, ha úgy tetszik: *életelhivatásuknak szintjét* föl tudnák emelni arra a fokra, melyet a mai gazdasági viszonyok jelölnek ki. Különleges típusu gazdasági iskolává kellene kiképezni minden szegedi, főként tanyai elemi iskolát, melyben megtanítanák a gyerekeket arra, hogy hogyan kell a gyümölcsfákkal, aprójósszággal bánni, hogyan kell kerti veteményeket termesztetni s olyan rendszernek alapismereteire tanítanák meg mindezekre vonatkozólag a gyerekeket, melyek fejlettebb és gazdaságosabb gazdálkodásra képesítene őket annál, mint amit otthon szüleiktől elsajátítanak. Ezt kellene kötelezővé tenni a szegedi iskolákban s ezért kellene mozgalmat indítani, hogy minden tanyai iskola mellett legyen egy kis gazdasági udvar, legyen egy *miniatűr mintagazdaság* s minden tanyai iskolának legyen olyan tanítója, aki ezeket a feladatokat is el tudná végezni. De Goethe nyelvére ne törjék se Halbör Janikát, se Szélpál Misikét; lehet ugyan, hogy a porosz kultuszminiszternek, ha ellátogat majd a szegedtanyai iskolába, sok öröme lesz a tanyai kis magyarok német beszédében, de nekünk, megvalljuk őszintén, nagyon kevés örömünk telne benne, ha Nagyszéksósban, vagy a Ruzsajárásban napáldozat idején német szóval te-

relnék be a libapásztorkodásra kifogott kis diákok a rucákat.

Német tanítás a tanyai iskolákban s olasz nyelvoktatás a szegedi középiskolákban, ez a két jelenség aligha hozható az *egységes nemzeti kulturpolitika* közös nevezőjére. Talán a német nyelvnek a szegedi elemi iskolákban való tanítása helyett inkább foglalkozni lehetne a szegedi középiskolák olasz nyelvtanításának revíziójával. Az olasz nyelvet akkor *vezették be* a szegedi középiskolákba, amikor dult az olasz-magyar barátság. De jöttek a jóvátételi problémák, jöttek a jóvátételi tárgyalások, minden európai hatalom ellenünk szegült s nem találtuk magunk mellett még Olaszország képviselőjét sem. A politikai barátság talán tanácsolhat bizonyos ildomossági cselekvéseket s minden kultur-

historiai és kulturpolitikai alap nélkül is helyeselheti, hogy a szegedi középiskola a francia helyett az olasz nyelvre tanítja növendékeit s a tanár urak egyedül a szedők és korrektorok által olvasott értekezéseit nemcsak magyar, hanem olasz nyelven is közli értesítőjében. Nem Dante, hanem Mussolini nyelvére oktatnak a szegedi középiskolákban, — a barátság elpároigott s a nyelvoktatás kényszere megmaradt.

A szegedi gyerekek pedig nyöghetnek tovább is, a politika kiterjesztette uralmát rájuk. A hatéves korral nemcsak az iskolai kötelezettség kezdődik; ahogy beiratkoznak az iskolába, nyomban tárgyai lesznek a politikának. S mikor jön el az a politikai rendszer, amelyik nem tárgyakká, de cselekvő alanyokká neveli az iskolák növendékeit?

Véres diákszavargások Kolozsváron

Tüntető diákok megostromolták az »Ellenzék« szerkesztőségét, majd véres ütközetet vívtak a katonasággal — Tűzoltók fecskendőkkel kergették szét a zavarókat

(Budapesti tudósítónk telefonjelentése.) Kolozsvárról jelentik: Ma délután és este véres diákszavargások voltak Kolozsváron. Délután mintegy 2000 főnyi diáktömeg vonult fel a Magyar Párt hivatalos lapja, az *Ellenzék* szerkesztősége elé, ahová be akartak hatolni. A tömeget azonban megelőzték a rendőrök és az erős kordon megtudta akadályozni a diákok betörését.

A diáksereg ekkor küldöttséget menesztett az *Ellenzék* felelős szerkesztőjéhez, követelve, hogy rendkívüli kiadásban cáfolja meg az *Ellenzéknek* azt a néhány nap előtti hírért, amely szerint a *criovai diákszavargások* során kiraboltak egy ékszerüzletet. A felelős szerkesztő állítólag megígérte, hogy teljesíti a diákok kívánságát, mivel azonban este 6-ig még nem jelent meg a külön kiadás,

újabb diáksereg vonult fel az *ellenzék* elé és a házat megostromolták.

Beverték az összes ablakokat, majd a szomszédos Wellischstein könyvkereskedő kirakatait zúzták be. Ezután a *Metropol* elé vonultak, majd

Frischer magyarpárti képviselő ablakait verték be.

A diákok ezután a *Newyork-kávéház* elé vonultak, ahol újabb katonai osztaggal találkoztak szembe. A tüntetők nem engedelmesskedtek a felhívásnak, mire

véres összeütközés fejlődött ki a katonák és a diákok között,

amelynek során több sebesülés történt. Végre a tűzoltókat vezényelték ki, akik

két óráig dolgoztak fecskendőikkel,

amíg végre szétszórták a hevesen tüntető diákokat. Több letartóztatás történt.

Sanghaiban hadihajókkal, drótakadályokkal védekeznek a rablóbandák ellen

(Budapesti tudósítónk telefonjelentése.) Párisból jelentik: Sanghai környékén rablóbandák garázdálkodnak és veszélyeztetik a Sanghaiban élő külföldiek személy- és vagyonbiztonságát. A külföldiek védelmére a leg-

különbözőbb nemzetiségű hadihajók indultak Sanghaiba. A városban levő francia katonaság parancsnoka a francia koncessziós területet drótakadályokkal vélette körül, az egész városban lázasan folynak a védelmi munkálatok.

Borzalmas szerencsétlenség a namuri pályaudvaron

Egy munkásvonat nem tudott megállni és teljes sebességgel berohan az állomásra — 17 halott, 60 sebesült a romok alatt

(Budapesti tudósítónk telefonjelentése.) Brüsszélből jelentik: A namuri pályaudvaron súlyos katasztrófa történt, amit géphiba okozott. A Brüsszélből jövő munkásvonat a namuri pályaudvar bejáratának lejtős pályáján, a központi fékrendszerben beálló hiba

miatt, nem tudott megállni és teljes sebességgel rohant be az állomásra, ahol az egyik váltónál kisiklott. A mozdony és három kocsi felborult és teljesen összetört.

A pályaudvar borzalmas pusztulás képét mutatja. Az egymásba furódott vagonok alól